

Kadınların soyadı mücadelelerinde sona doğru

Verdiği hukuk mücadelesi sonucu evlenmeden önceki soyadını almaya hak kazanan İzmir Barosu avukatlarından Ayten Ünal, davayı kazandıktan sonra birçok çevreden çok olumlu tepkiler aldığını söyledi. Kadınların evlenmeden önceki soyadlarını kullanabilmeleri için bir çalışma başlattıklarını ifade eden Ünal, kadınların eşlerinin soyadlarını kullandıkları için yaşadıkları öyküleri ise bir kitapta toplamayı düşünüyor. Sosyo-Psikoloji alanı uzmanı Yrd. Doç. Çiğdem Leblebici ise, hukuki mücadelenin yanı sıra sosyal çalışmalarında yapılması gerektiğine işaret etti.

İzmir'de 1995 yılında bir erkek 10 kadın üyeden oluşan Uluslararası İlişkiler, Ulusal Üstü Hukuk Komisyonu, "Kadınların evlenmeden önceki soyadlarını kullanabilmesi için" örnek bir dava açtı. Türkiye'de iç hukuk yollarından sonuç alınmaması üzerine dava Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne (AİHM) taşındı. Davayı kazanan İzmir Barosu avukatlarından Ayten Ünal, dava sürecinde birçok çevrenin de desteğini kazandı. Şu anda evlenmeden önceki soyadını kullanan Ünal, kadınların "metazorilyi" yani

"Kendilerine sorulmaksızın evlenme ile doğum soyadını kaybederek, kocasının soyadını almak zorunda bırakılmasının" ve her evlenme boşanmada bunu yaşayarak bir değişikliğe zorlanmasının kabul edilebilir bir durum olmadığını dile getirdi. Kadınların erkeğe bağlı kalarak soyadlarını değiştirmek zorunda bırakılmasını ayrımcılık olduğunun altını çizen Ünal, bu durumda kadınların günlük hayatında birçok sıkıntıya neden olduğunu ifade etti. Kadınların bundan dolayı her defasında kredi kartı ve resmi evraklarını değiştirmek zorunda kaldıklarının altını çizen Ünal, bunun değişmesi için de hukuki mücadelenin sürdüğünü dile getirdi.

'Kadınların mücadelesi sürecek'

Bazı kadınların eşlerinin soyadını kullanmayı kabul etmesi söz konusu olsa da birçok kadının hala kendi soyadını kullanmak için direndiğini kaydeden Ünal, birçok kadının bu yüzden şu anda resmi işlemlerini yapamadığını ifade etti. Kadınların kendi soyadlarını kullanmaları yönündeki taleplerinin hayata geçirilmesi için İzmir Barosu Kadın Hakları Komisyonu'nda faaliyetler yürüttüklerini

kaydeden Ünal, konuya ilişkin yasal düzenlemelerin yapılması için yasa tasarısı hazırlayacaklarını dile getirdi. Kanun teklifi ile konuyu yeniden gündeme getireceklerinin altını çizen Ünal, bu konuda bir farkındalık yaratmak istediklerini söyledi.

Soyadı öyküleri kitaplaşıyor

Eşlerinin soyadlarını kullanan kadınların başından geçen ilginç öyküleri toplayıp kitaplaştırma çalışması başlattıklarını ifade eden Ünal, bu konuda ilginç öyküsü olan kadınların, öykülerini izmirbarosoyadi@gmail.com adresine gönderebileceklerini ifade etti. Toplanan öykülerin bazılarını kısa film olarak çekeceklerini ifade eden Ünal, ayrıca konuya ilişkin afişleri de billboardlara asacaklarını belirtti. Ünal, ayrıca konuya ilişkin pilot davalarında açılmaya devam edeceğini sözlerine ekledi.

TÜBAKKOM' da çalışmalarda bulunacak

Türkiye Baroları Kadın Komisyonları (TÜBAKKOM)'nın Genel Kurulu'nda, İzmir Barosu olarak konuyla ilgili tebliğ

sunduklarını dile getiren Ünal, çalışmalarının heyecanla karşılandığını ve oy birliği ile yapılmasına karar verildiğini ifade etti. Kadınların kendi soyadlarını kullanma talepleriyle ilgili kalıcı çözümlere ve sonuçlara ulaşmak istediklerini belirten Ünal, kadınlara uygulanan bu ayrımcılığın ve erkek egemen bakışın arındırılmasını istediklerini kaydetti.

Bu hakkın Uluslararası Mahkeme kararlarında tanınmış olduğunu ve Anayasa'nın 90.maddesinde belirtildiğini kaydeden Ünal, dolayısıyla bu kararların Anayasa'ya aykırılığını söz konusu olamayacağını söyledi. Bu kazanılmış hakkın Anayasa Mahkemesi tarafından geri alınır ve yok sayılması yönünde karar alınması durumunda bunun bir hak gaspı olacağını altını çizen Ünal, "Toplumsal bir konsensüsle yasal bir düzenleme hazırlamayı düşünüyoruz. Yuvarlak masa toplantıları ve atölye çalışmaları düzenlemeyi planlıyoruz. Kadınların ve çocukların soyadını içeren Yasa Teklifi'ni en kısa zamanda TBMM'de grubu bulunan partilere sunacağız" dedi.

'Açılan dava pilot davaydı'

AİHM' ye açtığı dava hakkında bilgi veren Ünal, bu davanın pilot bir dava olduğunu vurgulayarak, şunları söyledi: "Ben sadece gönüllü oldum. Yalnızca kişisel bir çıkış ya da istem olarak algılanmamasını isterim. Ama elbette bir hukukçu olarak beni ve birlikte bu konuda mücadele verdiğimiz yol arkadaşlarımızı ve pek çok kadını heyecanlandırdı." Dava sürecince genel olarak çok olumlu tepkiler aldıklarını ifade eden Ünal, konuyla ilgili birçok e-mail, mektup ve telefon aldıklarını belirterek, köylü kadınların dahi bu konuda kendilerine destek verdiğini dile getirdi.

'Sosyal çalışmalarda yapılmalı'

Ege Üniversitesi'nden emekli olan Sosyo-Psikoloji alanı uzmanı Yrd. Doç. Çiğdem Leblebici de konuya ilişkin olarak yapılan çalışmaların yanı sıra arka plan zihniyeti üzerinde durulması gerektiğini işaret ederek, temel farkındalıkların geliştirilmesi doğrultusunda çalışılması gerektiğini ifade etti. Tek başına hukuki mücadelenin yetmediğine vurgu yapan Leblebici, kadınların kendi soyadlarını kullanmaları yönünde aynı zamanda sosyal çalışmaların da yapılması gerektiğini söyledi. **DİHA**